ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра архітектури та будівництва

ЗАТВЕРДЖУЮ:
проректор з методичної роботи
_____ Ярослав ШТАНЬКО
“___”_____ 2024 р.

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ АРХІТЕКТУРИ ТА МІСТОБУДУВАННЯ
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань	19 Архітектура та будівництво
Спеціальність	191 Архітектура та містобудування
Освітньо-професійна програма	Архітектура та містобудування
Освітній рівень	**(другий) магістерський**
Статус дисципліни	**вибіркова**
Мова викладання, навчання та оцінювання	**українська**

Івано-Франківськ
2024

ЗАТВЕРДЖЕНО на засіданні кафедри
архітектури та будівництва
Протокол № _1_ від _28 серпня_2024 р.

В.о. завідувача кафедрою Юрій ОГОНЬОК

Розробники:

Кандидат технічних наук, доцент Михайло ГАБРЕЛЬ

Доктор технічних наук, професор Микола ГАБРЕЛЬ

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОП Юрій ОГОНЬОК

СХВАЛЕНО НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЮ РАДОЮ
Голова Науково – методичної ради
ЗВО «Університет Короля Данила» Ярослав ШТАНЬКО
Протокол № _1_ від _01 вересня _2024 р.

e-mail	mykhailo.habrel@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	Кафедра архітектури та будівництва
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua
Сторінка курсу в СДО	https://online.ukd.edu.ua/course/view.php?id=4887

ВСТУП

Дисципліна «**Сучасні проблеми архітектури і містобудування**» входить до вибіркових дисциплін для підготовки студентів зі спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія».

Мета вивчення дисципліни полягає у з'ясуванні причин виникнення проблем, що стоять перед сучасним архітектором та будівельником, їх системному обґрунтуванні і переліку прийомів і методів їх вирішення, основаних на сучасних принципах і нормах будування.

Головним завданням навчальної дисципліни є з'ясування законів, що визначають принципи створення, функціонування і розвитку архітектурних об'єктів на різних структурно-просторових рівнях їх організації: регіональному, містобудівному, архітектурних об'єктів і комплексів, інтер'єру і дизайну. Дослідження загальних закономірностей наукового пізнання і розвитку в архітектурі поєднує всі суміжні з архітектурою дисципліни, що вивчають досліджувані властивості об'єктів архітектурного середовища.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні **знати**:

- систематизацію і класифікацію історичних і сучасних теоретичних напрямів, течій і концепцій;
- сучасні прийоми і методи розробки, прийняття й обґрунтування архітектурних рішень,
- закони, що керують формуванням, функціонуванням і розвитком архітектурних стилів і напрямів, згідно з вимогами суспільства і можливостями науки й техніки.

вміти:

- використовувати сучасні прийоми і методи розробки, прийняття й обґрунтування архітектурних рішень;
- виявляти закони, що керують формуванням, функціонуванням і розвитком архітектурних стилів і напрямів.

Професійні компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі внаслідок вивчення навчальної дисципліни «Сучасні проблеми архітектури та містобудування» (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів вказані відповідно до освітньої програми "Будівництво та цивільна інженерія", введеної в дію ЗВО "Університет Короля Данила" 01.09.202 року Наказ №12/од)

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
СК01. Здатність інтегрувати спеціалізовані концептуальні знання в галузі будівництва та цивільної інженерії, у поєднанні з дотриманням чинних нормативно-правових документів у сфері архітектури та	ПРН01. Проектувати будівлі і споруди (відповідно до спеціалізації), в тому числі з використанням програмних систем комп'ютерного проектування, з метою забезпечення їх надійності та довговічності, прийняття раціональних

будівництва, для вирішення складних інженерних задач відповідно до спеціалізації. СК02. Здатність розробляти та реалізовувати проекти в галузі будівництва та цивільної інженерії. СК08. Здатність інтегрувати знання з інших галузей для розв'язання складних задач у широких або мультидисциплінарних контекстах.	проектних та технічних рішень, техніко-економічного обґрунтування, враховуючи особливості об'єкта будівництва, визначення оптимального режиму його функціонування та впровадження заходів з ресурсо- та енергозбереження. ПРН09. Підбирати сучасні матеріали, технології і методи виконання процесу будівельного виробництва, враховуючи архітектурно-планувальну, конструктивну частину проекту та базу будівельної організації.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	I		
Семестр	II		
Кількість кредитів ЄКТС	6		
Аудиторні навчальні заняття		**денна форма**	**заочна форма**
	Лекції	**30 год.**	**8 год.**
	Практичні	**30 год.**	**10 год.**
Самостійна робота		**120 год.**	**162 год.**
Форма підсумкового контролю		**Залік**	

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
Законодавство та архітектурно-проєктна справа; ефективні конструктивні рішення будівель та споруд	Системний аналіз проблемних ситуацій, благоустрій та озеленення міських територій

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

Змістовий модуль І.

Тема 1. Основні проблеми та передумови розвитку міст України (6 год.).

Соціально-економічна база розвитку міст. Сучасний рівень розвитку міст т завдання його удосконалення. Соціально-економічні проблеми та передумови містобудівного розвитку в Україні. Вплив ресурсних обмежень на умови розвитку міст. Ресурсозберігаючі містобудівні заходи (**1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 12, 13, 15, 16, 17, 21**).

Тема 2. **Державне регулювання у сфері містобудування (6 год.).**

Державне регулювання у сфері містобудування. Стратегія забезпечення сталого розвитку міст. Законодавство України у сфері містобудування. Адміністративне управління містом. Забезпечення державних та громадських інтересів при здійсненні містобудівної діяльності (**1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 12, 13, 15, 16, 17, 21**).

Тема 3. Управління містобудівною діяльністю (6 год.).

Наукові передпроектні дослідження, як основа обґрунтованості містобудівного розвитку. Місторегулююча документація. Генеральний план та його роль в управлінні розвитком міст. Територіальна організація комерційної діяльності у міському середовищі (**1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 12, 13, 15, 16, 17, 21**).

Змістовий модуль ІІ.

Тема 4. Містобудівні особливості проектування та забудови міст і населених пунктів (6 год.).

Техніко-економічне обґрунтування містобудівних рішень. Нормативно-правове регулювання містобудівної діяльності. Містобудівні особливості проектування громадських будівель. Класифікація громадських будівель. Архітектурно-художня композиція громадських будівель в містобудівному комплексі. Основні її методи та засоби виконання (**1, 6, 7, 11, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24**).

.

Тема 5. Архітектурно-планувальні особливості в комплексній забудові міста (6 год.).

Особливості вирішення архітектурно-планової і об’єктивно-просторової структури містобудівних центрів. Містобудівні вирішення громадських центрів у планувальній структурі міста. Архітектурно-планувальні особливості проектування громадських будівель (**1, 6, 7, 11, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24**).

Зміст практичних занять

Тема 1. Основні проблеми та передумови розвитку міст України (6 год.).

Соціально-економічна база розвитку міст. Сучасний рівень розвитку міст т завдання його удосконалення. Соціально-економічні проблеми та передумови містобудівного розвитку в Україні. Вплив ресурсних обмежень на умови розвитку міст. Ресурсозберігаючі містобудівні заходи (**1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 12, 13, 15, 16, 17, 21**).

Тема 2. **Державне регулювання у сфері містобудування (6 год.).**

Державне регулювання у сфері містобудування. Стратегія забезпечення сталого розвитку міст. Законодавство України у сфері містобудування. Адміністративне управління містом. Забезпечення державних та громадських інтересів при здійсненні містобудівної діяльності (**1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 12, 13, 15, 16, 17, 21**).

Тема 3. Управління містобудівною діяльністю (6 год.).

Наукові передпроектні дослідження, як основа обґрунтованості містобудівного розвитку. Місторегулююча документація. Генеральний план та його роль в управлінні розвитком міст. Територіальна організація комерційної діяльності у міському середовищі (**1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 12, 13, 15, 16, 17, 21**).

Тема 4. Містобудівні особливості проектування та забудови міст і населених пунктів (6 год.).

Техніко-економічне обґрунтування містобудівних рішень. Нормативно-правове регулювання містобудівної діяльності. Містобудівні особливості проектування громадських будівель. Класифікація громадських будівель. Архітектурно-художня композиція громадських будівель в містобудівному комплексі. Основні її методи та засоби виконання (**1, 6, 7, 11, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24**).

Тема 5. Архітектурно-планувальні особливості в комплексній забудові міста (6 год.).

Особливості вирішення архітектурно-планової і об’єктивно-просторової структури містобудівних центрів. Містобудівні вирішення громадських центрів у планувальній структурі міста. Архітектурно-планувальні особливості проектування громадських будівель (**1, 6, 7, 11, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24**).

Зміст самостійної роботи студентів
Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни
«*Сучасні проблеми архітектури та містобудування*»

Найменування видів робіт	**Розподіл годин**	
	денна форма	**заочна форма**
Самостійна робота, год, у т.ч.:	180	162
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	30	30
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	20	20
Підготовка звітів з практичних робіт	20	20
Підготовка до поточного контролю	20	20
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	90	72

ПОЛІТИКА КУРСУ

Усі необхідні для здобувачів теоретичні та методичні матеріали з навчальної дисципліни “Сучасні проблеми архітектури та містобудування” представлені в “Системі дистанційної освіти”: https://online.ukd.edu.ua/course/view.php?id=4887

Відвідування занять є важливою складовою процесу навчання. Усі пропущені заняття мають бути відпрацьовані. З порядком та графіком відпрацювання пропущених занять викладач знайомить студентів на першому занятті. Під час виконання презентацій, графічних завдань та письмових тестових завдань проміжного чи підсумкового контролю недопустимим є порушення академічної доброчесності. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Будь-які прояви академічної недоброчесності врегульовуються відповідно до чинних в університеті правил і положень. Усі студенти під час занять мають поводитися відповідно до етичних норм, що діють в Університеті Короля Данила. Поведінка поводження здобувачів у аудиторії і взаємини з викладачем здійснюються у відповідності до Кодексу корпоративної етики та Принципів і норм академічної доброчесності, як функціонують в УКД.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ:

Програмний результат навчання	**Метод навчання**	**Метод оцінювання**
ПРН01. Проектувати будівлі і споруди (відповідно до спеціалізації), в тому числі з використанням програмних систем комп’ютерного проектування, з метою забезпечення їх надійності та довговічності, прийняття раціональних проектних та технічних рішень, техніко-економічного обґрунтування, враховуючи особливості об’єкта будівництва, визначення оптимального режиму його функціонування та впровадження заходів з ресурсо- та енергозбереження. ПРН09. Підбирати сучасні матеріали, технології і методи виконання процесу будівельного виробництва, враховуючи архітектурно-планувальну, конструктивну частину проекту та	*Словесні методи:* лекція, розповідь-пояснення, бесіда, інструктаж. *Наочні методи:* , ілюстрування, демонстрування, спостереження, комп’ютерні і мультимедійні методи. *Інтерактивні методи:* дискусія-диспут, мозковий штурм, тренінгові заняття, бесіда-діалог. *За характером логіки пізнання:* індуктивний, дедуктивний, традуктивний, аналітичний, синтетичний, порівняння, узагальнення, конкретизація, виокремлення основного, репродуктивний, проблемно-пошуковий, евристичний, дослідницький.	диференційований залік

базу будівельної організації.	*Методи самостійної роботи*	

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів», яке розміщено на сайті університету в розділі «Публічна інформація»: https://ukd.edu.ua/node/1149

Здобувачі мають право оскаржувати результати поточного оцінювання, а також інформувати про факти конфліктних ситуацій в академічній групі чи з викладачем у відповідності до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій».

Фіксація поточного контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали - “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі.

Максимальна кількість балів за аудиторну роботу - 60 балів. До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру.

Підсумковий контроль знань у формі заліку (ІІ семестр) проводиться у вигляді комп'ютерного тестування. За результатами підсумкового контролю (екзамен) студент може отримати 40 балів.

Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно Шкали оцінювання знань за ЄКТС) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	**Рівень досягнень, %**
Національна диференційована шкала	
Відмінно	90 – 100
Добре	75 – 89
Задовільно	60 – 74

Незадовільно	0 – 59
Національна недиференційована шкала	
Зараховано	60 – 100
Не зараховано	0 – 59
Шкала ECTS	
A	90 – 100
B	83 – 89
C	75 – 82
D	67 – 74
E	60 – 66
FX	35 – 59
F	0 – 34

Здобувачі, які не з'явилися на залік без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

Об’єктивність процедур проведення контрольних заходів забезпечується відмежуванням результатів поточного контролю від результатів підсумкового контролю.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Безлюбченко О.С., Гордієнко С.М., Завальний О.В. Планування міст і транспорт. Харків: ХНАМГ, 2009.
2. Білоконь Ю.М. Проблеми містобудівного розвитку територій: Навчальний посібник. Київ: Укрархбудінформ, 2001. 70с.
3. Габрель М.М. Основи проєктування великих територіальних об'єктів: конспект лекцій з курсу “Основи районного планування” (для студентів напряму 6.1201 - Архітектура). Львів: Нац. ун-т “ Львівська політехніка” 2003. 176 с.
4. Габрель М.М. Просторова організація містобудівних систем: монографія. Київ: Видавничий дім А.С.С. 2004. 400 с.
5. Габрель М.М. Просторовий потенціал в архітектурно-урбаністичному проєктуванні: навч. посіб. / М.М. Габрель, Г.М. Юрчишин. - Івано-Франківськ, ІФТУНГ, 2015. 314 с.
6. Гетун Г. В. Архітектура будівель і споруд. Книга 1. Основи проектування: Підручник. Київ: Кондор, 2011 р. 387 с.

7. Гетун Г.В. Основи проектування промислових будівель. Київ: КОНДОР, 2003.-210 с.
8. Осітнянко А.П. Планування розвитку міста: Монографія. – К: КНУБА, 2001.
9. Проєктування міських територій : підручник : [у 2 ч.] / [за ред. І. Е. Линник, О. В. Завального]. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. – Ч. 2. – 544 с. – (Серія «Міське будівництво та господарство»).
10. Черкес Б.С. Архітектура сучасності : остання третина XX–початок XXI століть : навч. посіб. / Б. С. Черкес, С. М. Лінда ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т ”Львів. політехніка”. 2-ге вид. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2014. 380 с.

Допоміжна

11. Биваліна М.В.Інженерний благоустрій міських територій. Містобудівні методи оцінки якості міського середовища: Навчальний посібник. Київ: КНУБА, 2013. 220 с.
12. Брусак Р. Проблеми стратегічного планування розвитку населених пунктів та територій / Р. Брусак, Г. Дроботенко, В. Левчишин. Київ: Юрінком Інтер, 2000. 260 с.
13. Дубинський В. П. Конспект лекцій з курсу “Теорія і критика сучасної архітектури” (кінець XIX – XX – початок XXI ст.) (для студентів 5 курсу спеціальності 7.06010202, 8.06010202 “Містобудування”). Харків: ХНУМГ, 2013. 123 с.
14. Історія української архітектури. Київ: «Техніка», 2003.
15. Клюшниченко Є.Є. Соціально-економічні основи планування та забудови міст. Київ: НДПІ містобудування, 1999. 348с.
16. Посацький Б.С. Основи урбаністики. Ч. ІІ. Розпланування та забудова міст. Львів, 2001.
17. Юрченко Є.О. Розвиток механізмів державного архітектурно-будівельного контролю в Україні : автореф. дис. … канд. наук з держ. упр. : 25.00.02 / Юрченко Євгеній Олександрович ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Харків. регіон. ін-т держ. упр. Харків, 2014. 20 с.

Інформаційні ресурси

18. ДБН В.2.2-40:2018. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення. - Київ: Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, 2019. URL: https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2019/03/DBN-V2240-2018.pdf
19. ДБН В.2.2-15:2019. Житлові будинки. Основні положення. - Київ: Мінрегіонбуд України, 2019. URL: https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2019/08/DBN_V-2-2-15-2019.pdf
20. ДБН В.2.2-9:2018. Громадські будинки та споруди. Основні положення. - Київ: Мінрегіонбуд України, 2019. URL:

https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2019/03/DBN_V-2-2-9-2018-Gromadski-budynky.pdf
21. ДБН Б.2.2-12:2019. Планування і забудова територій. - Київ: Мінрегіон України, 2019. URL: https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2019/07/DBN-B22-12-2019.pdf
22. ДБН В.2.3-5:2018. Вулиці та дороги населених пунктів. - Київ: Мінрегіон України, 2018. https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2018/08/DBN-V23-5-2018.pdf
23. ДБН А.3.1-5-2016. Організація будівельного виробництва. – К.: Мінрегіонбуд та ЖКГ України, 2016. https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2021/01/DBN_A31-5-2016_Organizatsiya-budivelnogo-virobnitstva.pdf
24. ДБН А.3.2-2-2009. Охорона праці і промислова безпека у будівництві. Основні положення. – К.: Мінрегіонбуд України, 2012. URL: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3074220455066862610?doc_type=2